

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił E. F. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił zarówno wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jak również nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił żadnego z okresów zatrudnienia, gdyż wnioskodawca nie przedstawił świadectw pracy wskazujących na taki charakter jego pracy, jak również z przedłożonych angaży wynika, że E. F. był zatrudniony na stanowisku kierowcy oraz kierowcy – konwojenta, które nie są zawarte w stosownym zarządzeniu resortowym. Organ rentowy uznał za udowodnione 22 lata, 7 miesięcy i 10 dni stażu sumarycznego.

/decyzja k.32-32 odwrót plik II akt ZUS/

W dniu 5 października 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie E. F. od w/w decyzji. W treści uzasadnienia odwołania pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że E. F. legitymuje się wymaganym 25 – letnim ogólnym stażem pracy, gdyż do okresu uwzględnionego przez organ rentowy powinno doliczyć się mu okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców (położonym w miejscowości A.) w okresie od 4 września 1971 r. do 3 czerwca 1977 r. Ponadto E. F. legitymuje się również wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych, gdyż we wszystkich zakładach pracy w jakich pracował był kierowcą samochodów ciężarowych marki S. (o ładowności 6 ton plus przyczepa o ładowności 6 ton) oraz J. (o ładowności 8 ton plus przyczepa o ładowności 10 ton).

/odwołanie k.2-3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.9-9 odwrót/

Na rozprawie w dniu 8 czerwca 2016 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł złożone odwołanie jednocześnie ograniczając je do ustalenia okresu pracy wnioskodawcy wykonywanej w warunkach szczególnych.

/oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy min.00:01:22 – 00:02:00 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r., płyta CD k.92/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony E. F. urodził się (...). Ma wykształcenie podstawowe.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 13 sierpnia 2015 r. E. F. złożył wniosek o emeryturę, po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1-8 plik II akt ZUS, decyzja k.32-32 odwrót plik II akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z **dnia 11 września 2015** roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił E. F. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy

wskazał, że ubezpieczony do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił zarówno wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jak również nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat. Organ rentowy uznał za udowodnione 22 lata , 7 miesięcy i 10 dni stażu sumarycznego.

/decyzja k.32-32 odwrót plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 4 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił E. F. prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udowodnione przez wnioskodawcę stażu sumarycznego w wymiarze 25 lat oraz wskazał ,że E. F. do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach , wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Niniejszą decyzją zaliczono wnioskodawcy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 3 września 1971 r. do 28 października 1974 r. oraz od 7 października 1976 r. do 2 czerwca 1977 r. Do pracy w gospodarstwie rolnym rodziców nie zaliczono wnioskodawcy okresu od 1 lipca 1971 r. do 2 września 1971 r. , gdyż przepisy ustawy emerytalnej dopuszczają możliwość zaliczenia do stażu takiego okresu po ukończeniu 16 roku życia. Niniejszą decyzją zmieniono decyzję z dnia 11 września 2015 r. w zakresie ogólnego stażu sumarycznego , który wyniósł wymagane przez ustawodawcę 25 lat.

/decyzja k.40-40 odwrót plik II akt ZUS/

E. F. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Od dnia **24 maja 1977 r.** wnioskodawca posiada prawo jazdy **kategorii C**

(uprawniającej do prowadzenia pojazdów mechanicznych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony , z wyjątkiem autobusu ,a także ciągnika rolniczego lub pojazdu wolnobieżnego) , a od **dnia 28 kwietnia 1979 r.** prawo jazdy **kategorii C plus E** (uprawniającej do prowadzenia pojazdu kategorii C wraz z przyczepą). Od dnia **20 kwietnia 1982 r.** E. F. posiada prawo jazdy **kategorii D** (uprawniającej do prowadzenia autobusu , a także ciągnika rolniczego lub pojazdu wolnobieżnego).

/okoliczności bezsporne/

W okresie od **3 czerwca 1977 r. do 31 maja 1992 r.** E. F. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Z treści świadectwa pracy wynika ,że w okresie zatrudnienia ww. zakładzie pracy wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy – konwojenta. W okresie od lipca 1990 r. do grudnia 1990 r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego.

/świadectwo pracy k.16-16 odwrót/

W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy E. F. otrzymał następujące angaże:

- od dnia 3 czerwca 1977 r. na stanowisko kierowcy Zg.
- od dnia 1 listopada 1981 r. na stanowisko kierowcy.
- od dnia 1 stycznia 1990 r. na stanowisko kierowcy – konwojenta.

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.34-49 odwrót/

W trakcie zatrudnienia ww. zakładzie pracy obowiązki pracownicze wnioskodawcy polegały na wykonywaniu przewozów towarów przemysłowych (tkanin , opakowań , palet) oraz artykułów spożywczych (owoce , śledzie)

za pomocą samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton, wyposażonych w przyczepy (całkowita masa zespołu pojazdów w przypadku marki S. 28 lub S. (...) wynosiła ponad 6 ton , a w przypadku marki J. wynosiła ponad 10 ton.). Wnioskodawca wykonywał kursy po terytorium całego kraju , a jedynie w końcowej fazie zatrudnienia w ww. firmie wykonywał kursy poza granicami kraju. Powierzone obowiązki pracownicze E. F. wykonywał w wymiarze 12 – 14 godzin dziennie , po czym następowała obowiązkowa 10 – godzinna przerwa. E. F. sporadycznie wykonywał obowiązki konwojenta (w sytuacji, gdy przy przewozie towaru nie towarzyszył mu konwojent) i zajmował się wówczas przyjmowaniem towaru , a także uczestniczył przy jego rozładunku (wnioskodawca nie zajmował się osobiście rozładunkiem).Kierowcy zatrudnieni w ww. zakładzie pracy nie otrzymywali odrębnych umów w przedmiocie konwojowania. W ww. zakładzie pracy wnioskodawca nie zajmował się kierowaniem samochodami dostawczymi , a incydentalnie prowadził autobusy.

/zeznania świadków :W. B. min.00:18:29 – 00:25:16 , S. M. min.00:25:16 – 00:31:15 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r. , płyta CD k.92 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:12:47 - 00:18:27 protokołu rozprawy z dnia 19 października 2016 r. , płyta CD k.128 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:00 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r. , płyta CD k.92/

W okresie od 1 czerwca 1992 r. do 12 września 1992 r. E. F. zatrudniony był w zakładzie (...) – (...). Z treści świadectwa pracy wynika ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy k.18 – 18 odwrót/

Podczas pracy w ww. zakładzie wnioskodawca zajmował się prowadzeniem autobusów. Wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisko kierowcy.

/ zeznania wnioskodawcy min.00:12:47 - 00:18:27 protokołu rozprawy z dnia 19 października 2016 r. , płyta CD k.128 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:00 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r. , płyta CD k.92 , dokumentacja k.73/

Ww. zakład pracy wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Z treści świadectwa wynika ,że w okresie od 1 czerwca 1992 r. do 12 września 1992 r. wykonywał on obowiązki kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wymienionym w dziale VIII punkcie 2 wykazu do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

/świadectwo pracy k.100/

W okresie od 1 października 1992 r. do 28 lutego 1997 r. E. F. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Handlowo – Produkcyjno – Usługowym (...). Z treści świadectwa pracy wynika ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy k.19 – 19 odwrót/

W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy E. F. otrzymał następujące angaże:

- od dnia 1 października 1992 r. na stanowisko kierowcy - konwojenta.
- od dnia 1 stycznia 1993 r. na stanowisko kierowcy.
- od dnia 1 października 1994 r. na stanowisko kierowcy mechanika konwojenta.

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.59/

W czasie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wnioskodawca zajmował się transportem towarów poza terytorium kraju (do Francji , Rosji oraz W.). Powierzone obowiązki wykonywał za pomocą samochodu ciężarowego o ciężarze całkowity powyżej 3,5 tony.

/zeznania wnioskodawcy min.00:12:47 - 00:18:27 protokołu rozprawy z dnia 19 października 2016 r. , płyta CD k.128 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:00 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r. , płyta CD k.92/

Podczas pracy w zakładzie (...) wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

/zaświadczenie k.97/

W okresie od 8 kwietnia 1997 r. do 24 maja 1997 r. E. F. zatrudniony był w zakładzie (...) spółce cywilnej – (...), (...). Z treści świadectwa pracy wynika ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy – mechanika na trasach krajowych i zagranicznych w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy k.20 – 20 odwrót/

W okresie od 1 czerwca 1997 r. do 30 września 1997 r. E. F. zatrudniony był w zakładzie (...). Z treści świadectwa pracy wynika ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy – mechanika na trasach krajowych i zagranicznych w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy k.21 – 21 odwrót/

W trakcie zatrudnienia w (...) zajmował się przewozem towarów do Rosji. Powierzone obowiązki wnioskodawca wykonywał za pomocą ciężarówki. E. F. nie zajmowałem się załadunkiem czy też wyładunkiem towaru.

/zeznania wnioskodawcy min.00:12:47 - 00:18:27 protokołu rozprawy z dnia 19 października 2016 r. , płyta CD k.128 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:00 – 00:17:26 protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2016 r. , płyta CD k.92/

W okresie od 3 listopada 1997 r. do 9 listopada 1999 r. E. F. zatrudniony był w „Firmie (...). Z treści świadectwa pracy wynika ,że w ww. okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadectwo pracy k.17 – 17 odwrót/

W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy obowiązki pracownicze wnioskodawcy polegały na wykonywaniu przewozów transportowych (najczęściej koni do rzeźni oraz kur) za pomocą samochodu ciężarowego marki S. o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca najczęściej obsługiwał trasę kraj – południowe W.. W sytuacji, gdy E. F. nie towarzyszył konwojent, musiał on zajmować się przewożonymi końmi , a to z kolei sprowadzało się do ich wyładowania , napojenia i ponownego załadunku (każda z tych czynności zajmowała mu około godziny). Ale te czynności wprost wynikały z obowiązków kierowcy przy przewozie zwierząt .

/zeznania świadków: J. J. min.00:02:38 – 00:10:19 protokołu rozprawy z dnia 27 lipca 2016 r. , płyta CD k.119 , R. K. min.00:01:59 – 00:10:39 protokołu rozprawy z dnia 19 października 2016 r. , płyta CD k.128/

W całym okresie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy E. F. wykonywał pracę w charakterze kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w transporcie międzynarodowym (kierowcy ciągnika siodłowego z zestawem naczep).

/zaświadczenie k.125/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: W. B. , S. M. , J. J. oraz R. K..

W odniesieniu do zatrudnienia ubezpieczonego w : Przedsiębiorstwie (...) w Ł. , Przedsiębiorstwie Handlowo – Produkcyjno – Usługowym (...) oraz „Firmie (...) wskazać należy, że zgromadzone dokumenty w tym zaświadczenia, zeznania ubezpieczonego oraz zeznania świadków nie budzą wątpliwości w zakresie faktu, że ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony , a w pewnym zakresie również prace konwojenta.

W odniesieniu do zatrudnienia ubezpieczonego w zakładzie (...) – (...) przeprowadzone postępowanie wykazało ,że we wskazanym okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15.

W odniesieniu zaś do okresów zatrudnienia wnioskodawcy w zakładzie (...) spółce cywilnej – (...) , (...)” oraz w zakładzie (...)” wskazać należy, że Sąd nie znalazł podstaw do stwierdzenia ,że wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy w warunkach szczególnych. Podnieść należy ,że w stosunku do ww. okresów wnioskodawca dysponował jedynie świadectwami pracy i nie przedstawił innej dokumentacji osobowej, która mogłaby uwiarygodnić jego twierdzenia co do faktycznie wykonywanych obowiązków. Na okoliczność charakteru świadczonej pracy w ww. zakładach wnioskodawca nie przedstawił również świadków , a samo oparcie się na zeznaniach wnioskodawcy było niewystarczające do zaliczenia mu ww. okresów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wskazać należy ,że zarówno mocą zaskarżonej decyzji z dnia 11 września 2015 r. jak i decyzją z dnia 4 grudnia 2015 roku odmówiono E. F. prawa do emerytury. O ile jednak , w decyzji z dnia 11 września 2015 r. jako podstawę odmowy wskazano brak legitymowania się przez wnioskodawcę okresem ogólnego stażu pracy wynoszącym 25 lat oraz brak legitymowania się przez wnioskodawcę okresem stażu pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 15 lat , o tyle w decyzji z dnia 4 grudnia 2015 roku organ rentowy uznał ,że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 25 lat , ale nadal nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Tym samym jedyną kwestią decydującą o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury pozostawała kwestia spełnienia przez niego warunku legitymowania się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Wobec więc uwzględnienia przez organ rentowy żądania wnioskodawcy co do uznania ,że legitymuje się on wymaganym ogólnym stażem pracy ,Sąd na podstawie art.477¹³ k.p.c. umorzył w punkcie 2 sentencji wyroku postępowanie w zakresie objętym decyzją z dnia 4 grudnia 2015 roku.

Jedyną kwestią decydującą o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury pozostawała zatem kwestia spełnienia przez niego warunku legitymowania się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art. 184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art. 32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art. 32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art. 32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Prawo do emerytury przewidziane **w art.184 w związku z art.32** ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą §2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do

przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60).

Regulacja §2 ww. rozporządzenia statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony E. F. spełnia przesłanki ustawowe co do wieku (ukończył 60 lat) oraz liczby lat okresów składkowych i nieskładkowych (ma ponad 25 lat stażu) ,a także nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury uznał, że nie został udokumentowany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dla oceny, czy wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach, ma znaczenie rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takie stanowisko wielokrotnie zajmował także Sąd Najwyższy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, sygn. akt I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 6 grudnia 2007 roku, sygn. akt III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 4 października 2007 roku, sygn. akt I UK 111/07; z dnia 19 września 2007 roku, sygn. akt III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 14 września 2007 roku, sygn. akt III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje ,że w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. **(w okresie od 3 czerwca 1977 r. do 31 maja 1992 r. za wyjątkiem okresu urlopu bezpłatnego przypadającego od lipca do grudnia 1990 r.)** , w Przedsiębiorstwie Handlowo – Produkcyjno – Usługowym (...) (w okresie od 1 października 1992 r. do 28 lutego 1997 r.) oraz w „Firmie (...) (w okresie od 3 listopada 1997 r. do 9 listopada 1999 r.) obowiązki pracownicze wnioskodawcy polegały na przewozie towarów (zarówno przemysłowych jak i spożywczych) oraz zwierząt, za pomocą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Sąd pragnie jednocześnie podkreślić ,że z istoty charakteru pracy kierowcy pojazdu ciężarowego wynika ,że przemieszcza on , prowadzone przez siebie pojazdy w celu przewożenia określonych ładunków , albowiem jego praca polega na wykonywaniu transportu drogowego. Przerw w kierowaniu pojazdami przeznaczonych na załadunek i rozładunek pojazdów, nie odliczało się i nadal nie odlicza od czasu pracy kierowcy. Od 1984 r. na skutek zmian organizacyjnych i restrukturyzacji zatrudnienia, normą , z zatrudnieniu kierowców samochodów ciężarowych , było, w sytuacji gdy , kierowca nie prowadził pojazdu z , osobno zaangażowanym – konwojentem było , że **każdy kierowca jest jednocześnie konwojentem (takie stanowisko zawarł Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie III AUa 97/12) i jest to okoliczność znana Sądowi notoryjnie.**

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje także , że w okresie pracy w zakładzie (...) – (...) w okresie od 1 czerwca 1992 r. do 12 września 1992 r. E. F. zajmował się wyłącznie **prowadzeniem autobusów** o liczbie miejsc powyżej 15.

Wskazane zatem powyżej okresy należy zaliczyć wnioskodawcy do prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Zgodnie bowiem z załącznikiem – Wykazem A prac w szczególnych warunkach – do wskazanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku , a **rozporządzenie jest źródłem prawa działem VIII, punktem 2** praca kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony oraz praca kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 zaliczana jest do pracy w warunkach szczególnych.

Z zebranego w sprawie materiału odwodowego jednoznacznie wynika, iż ubezpieczony wykonywał ww. prace, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy , a jego staż pracy w szczególnych warunkach wynosi ponad 15 lat.

Wyżej przytoczone ustalenia pozwalają przyjąć, iż ubezpieczony legitymuje się zarówno wymaganym ogólnym stażem pracy jak i ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, ukończył wymagany wiek, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego co uprawnia go do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Na mocy art. 129 ust. 1 ww. ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wobec faktu, że ubezpieczony ukończył wymagany wiek w dniu 3 września 2015 roku nabył prawo do emerytury od tego dnia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał E. F. prawo do emerytury od dnia 3 września 2015 roku o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz E. F. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie. (Dz. U. z 2015 roku , poz.1800). Zgodnie z treścią §21 ww. rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należy zatem ustalić na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz.461 z późn. zm.)

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, któremu udzielić zgody na wypożyczenie akt rentowych.